

Bùi Văn Phú

Đ c a bài ch c b n đ c nghĩ đ n chuy n c m áo qu c gia, h n ma c ng s n. Nh ng xin th a là không ph i v y. Trong lòng ng i dân M ngày nay không còn có chuy n c ng s n, qu c gia đâu.

M y tu n tr c tôi nh n đ c hai lá th , g i qua đ ng b u đi n, c a hai ng viên T ng th ng Hoa K là Th ng ngh sĩ John McCain và Th ng ngh sĩ Barack Obama. Xin trích đ ch nh ng đ n quan tr ng v chính sách.

1. Th Th ng ngh sĩ Barack Obama, ng viên T ng th ng c a Đ ng Dân ch . Kh u hi u: Change we can believe in – Thay đ i chúng ta có th tin vào.

Gi ng nh m t s ít nhân v t trong l ch s Hoa K , Linh m c Joseph Lowery bi t c n làm gì đ thay đ i m t qu c gia.

Ông đã t ng đ ng bên c nh Ti n sĩ King trong nh ng ngày đ u c a cu c tranh đ u dân quy n. T toà gi ng trong giáo đ ng ra đ n đ ng ph , ông đã thách th c ng i dân M hãy làm tr n l i h a nguyên th y c a đ t n c này v bình đ ng, công lý cho t t c m i ng i...

Đó cũng là lí do tôi ra tranh c T ng th ng và hi ng ông cũng s đ ng ý tham gia cu c v n đ ng này hôm nay. B i vì ông chia s đi u tôi tin, là đ đ i đ u v i nh ng th thách c a đ t n c, thay đ i các đ ng phái thì ch a đ , chúng ta c n có cái gì m i h n. Chúng ta c n l t qua m t trang s m i.

Nh ng thay đ i ch y u - nh m t tinh th n m i chúng ta c n có, m t tinh th n trách nhi m và ngay th ng, nghiêm ch nh và hy sinh – b t đ u v i ông. Nó kh i đi b ng hàng tri u ng i dân California và trên toàn qu c cùng chung lòng đòi h i nh ng đi u t t h n...

Tôi s không bao gi quên đ c lí do đã cho tôi c h i vô cùng tr ng đ i đ ng c T ng th ng Hoa K , là vì có vài ng i nào đó, đầu đó đã bệnh v c tôi khi mà làm đi u đó là m t s nguy hi m. Bệnh v c tôi trong lúc khó khăn. ng h tôi khi mà v c đó b coi nh không mang tính qu ng đ i qu n chúng. Nh ng vì có m t s ng i đã ng h , kéo thêm nh ng ng i khác. R i con s t vài nghìn ng i lên vài tri u ng i đã đ ng lên. Đ ng lên v i lòng can đ m, v i m c đích rõ ràng, b ng cách này h đã làm thay đ i th gi i.

Hôm nay, chúng ta ph i đ ng đ y và nói l n là chúng ta không ch p nh n nh ng gì mà k đa nghi đã nói là chúng ta ph i ch p nh n. Trong cu c b u c này, chúng ta đang v n t i nh ng gì chúng ta bi t là có th làm đ c - m t dân t c hàn g n, m t th gi i đ c ch nh s a và l y l i ni m tin c a qu c gia Hoa K .

Vì th khi có nh ng ng i khác mu n làm n n lòng và chia r chúng ta – theo l i phân chia ch ng t c, s c dân, vùng mi n hay m c s ng – chúng ta có th đ cho h làm nh ng đi u đó. Chúng ta có th ch p nh n m t chính sách đ ra nh ng chia r , xung đ t và đ y nghi ng nh th . Đó là m t l a ch n. Hay là m t ch n l a khác là trong th i đi m này, trong kì b u c này,

chúng ta cùng đờn vò i nhau và đờn thanh lên tiếng: “Không phải lúc này.”

Thở i đi m này chúng ta muốn nói đờn vì c làm th nào nh ng hàng ng i trong phòng c p c u đ m i m u da: da trắng, da đen, ng i nói tiếng Tây Ban Nha là nh ng ng i không có b o hi m y t ; không có quy n l c đ v t qua đ c nh ng nhóm v n đờn hành lang Washington. Nh ng ai s là ng i có th giúp nh ng b nh nhân này n u chúng ta cùng làm vì c đó.

Thở i đi m này chúng ta muốn nói đờn nh ng nhà máy xay lúa đã đóng c a, n i m t th i đã đem đờn cu c s ng no đ cho đàn ông, ph n đ m i s c dân, và nh ng căn nhà đang rao bán đã m t th i do nh ng ng i M thu c đ m i ni m tin làm ch , m i mi n và t m i ngõ ngách c a đ i s ng.

Thở i đi m này chúng ta muốn nói lên m t s th c, là v n đ có th c không phải m t ai đó trông không gi ng b n có th l y m t đi công vì c c a b n, mà các công ti n i b n làm vì c đã chuy n ra n c ngoài ch vì muốn ki m l i nhi u h n.

Thở i đi m này chúng ta muốn nói đờn nh ng ng i đàn ông, nh ng ph n thu c đ m u da, tôn giáo đang cùng nhau ph c v đ t n c, chỉn đ u bên nhau, cùng đ máu đ i ng n c đáng kính. Chúng ta muốn bàn đờn vì c đ a h tr v t m t cu c chỉn mà đáng l đã không bao gi đ c cho phép và đã không bao gi đ c đ cho x y ra. Chúng ta s ch ng t tình th yêu n c b ng cách chăm lo cho nh ng c u chỉn binh, gia đình h và cho h h ng nh ng quy n l i đáng đ c h ng...

2. Thở Th ng ngh sĩ John McCain, ng viên T ng th ng c a Đ ng C ng hoà. Kh u hi u: Leadership we can believe in – Lãnh đ o chúng ta có th tin vào. Ch n l a mà n c M s ph i quy t đ nh vào tháng M i M t thì r t rõ ràng.

Đó s là ch n l a gi a m t chính quy n c p ti n nh t trong l ch s c n đ i hay m t T ng th ng s duy trì nh ng lí t ng b o th lâu đ i v i m t chính quy n thu g n, qu c phòng m nh và nhi u t do cá nhân.

Ông bi t quan đ m c a tôi nh th nào – đó là nh ng gì đã ghi trong h s thành tích ph c v c a tôi.

T ngày vào H c v n H i quân Hoa K năm tôi 17 tu i, đờn nh ng năm Vi t Nam và trong th i gian tôi làm dân c đ i di n cho c dân bang Arizona t i H v n và Th ng v n Hoa K , tôi đã may m n có c h i ph c v . Đây th t là m t vinh đ cho tôi đ c ph c v t qu c và lí t ng cao c - là s t do - g n nh c đ i tôi...

Ngay bây gi tôi đang tham gia vào m t cu c chỉn quan tr ng nh t đ i. N u tôi đã h c đ c đ i u gì trong nh ng tháng qua khi đi v n đờn và l ng nghe tiếng nói ng i dân c a qu c gia vĩ đ i c a chúng ta, đó là:

Chỉn th ng ch đờn khi chúng ta cùng đoàn k t bên nh ng lí t ng c t lỗi v t do cá nhân, chính quy n thu g n và lòng can đ m hi sinh đ b o v t qu c là đ i u mà tôi tin, cũng nh ông

Tôi tranh cãi đến giờ tôi đã nói rằng tôi không tranh cãi để làm Thế nào thế này, mà là để thực hiện những gì tôi tin. Tôi tranh cãi để gìn giữ những cái Mối liên hệ an toàn, thiện nguyện và đáng hãnh diện. Tôi tranh cãi để tái lập niềm tin của người dân Mỹ vào chính phủ. Tôi tranh cãi để con cháu chúng ta sẽ có những cái hay tốt đẹp hơn là những gì chúng ta đã được học.

Cách gì i quy t c a tôi là cung c p cho các gia đình v i b o hi m y t ch t i i ng b ng cách q n nó vào v i s c c nh tranh c a th tr ng, trong khi cho ng i dân đ c t do t i đa trong

việc chấp nhận là chấp nhận trình bày những ý tưởng thích hợp. Tôi tin rằng việc chính phủ can thiệp vào không phải là đáp án cho vấn đề giá cả những ý tưởng. Chính việc chính phủ can thiệp vào mới là vấn đề.

Một Tổng thống của Đảng Dân chủ sẽ bị những nhà phân liên bang có ý đồ thay đổi chính trị, những nhà phân sẽ tiếp tục vi phạm nên những chính sách quốc gia hay có những ý đồ chính trị. Tôi sẽ bị những nhà phân với thành tích để chúng ta tin tưởng và có kinh nghiệm trong vấn đề quản trị của việc sẽ được những pháp luật thích Hợp pháp Hoa Kỳ và những luật lệ đã được viết ra - chứ không phải để vi phạm những luật lệ - và là những người chúng ta có thể tin tưởng là sẽ tôn trọng giá trị của dân là những quyền, luật lệ và tài sản mà họ đã tuyên bố về.

Đây là một vài sự khác biệt sẽ quy định những cuộc bầu cử này. Đó là những khác biệt quản trị, và tôi sẽ chấp nhận để bầu về những giá trị bản thân và tiếp tục hết lòng làm việc để truy cập những lợi ích và tầm nhìn cho tương lai Hoa Kỳ - một cách trong sáng và thực tâm.

3. Đảng, đoàn thể Mỹ

Các đảng viên Tổng thống gửi thư cho tôi, chúng phải tôi là một VIP (Very Important Person, một nhân vật quan trọng) mà chỉ là một công tri trong số trăm triệu công tri Mỹ đang phân vân không biết sẽ bầu cho ai làm người lãnh đạo vào tháng Mười một tới.

Khi những lá thư này đến tay tôi, những triệu người Mỹ khác cũng nhận được vì đây là một cách vận động trong mùa bầu cử. Ngoài những tâm tình, những chính sách phúc lợi, những lá thư này còn mời gọi đóng góp tài chính cho quỹ tranh cử của những người, từ vài đô-la cho đến tôi đã là 2.300 đô-la mà một cá nhân có thể đóng góp cho một đảng viên Tổng thống.

Trong sinh hoạt chính trị ở Hoa Kỳ không chỉ có Đảng Dân chủ và Đảng Cộng hòa. Đó là hai chính đảng. Ngoài ra còn những đảng khác đăng ký hoạt động và có địa phương riêng của họ là American Independent Party, Green Party, Libertarian Party và Peace and Freedom Party.

Việc gia nhập một đảng hay rút lui, để đảng Mỹ thật dễ, không cần phải có sự giới thiệu, không cần có thời gian làm đảng viên. Chỉ cần ghé ngang qua những quan nhà nước như sở thuế hay bưu điện để ghi danh tham gia bầu cử, rồi mua vào đảng hay để đảng chỉ cần đến vào chỗ thích hợp, gửi đi. Thế là xong.

Tháng trước là thành viên Đảng Cộng hòa, vài tháng sau thành Dân chủ, ít lâu sau lại theo Đảng Xanh thì cũng chẳng sao, từ mình chấp nhận là, chúng phải tham gia hội họp, chúng phải đóng tiền đảng viên. Chán không mua vào đảng nào thì đến ô "Decline to State" (DTS, có nghĩa là từ chối không nêu đảng).

Một chục năm trước, phải là thành viên của một đảng thì công tri mới được công đảng viên để đó tranh cử trong các cuộc bầu cử sẽ bị. Ngày nay từ những bang, Đảng Dân chủ đã cho phép công tri không theo đảng nào được quy định bầu cho đảng viên dân chủ, trong khi Đảng Cộng hòa vẫn còn giữ hạn cho đảng viên của mình.

Trong lịch sử sinh hoạt chính trị Hoa Kỳ, có cả Tổng thống Ronald Reagan đã đi đến ngai Dân chủ sang Cộng hoà, có đi sứ Mỹ Liên hiệp quốc là bà Jeanne Kirkpatrick cũng đi đến ngai Tổng thống Reagan. Gần đây có Thượng nghị sĩ Jim Webb từ bang Virginia, trước kia là người của Đảng Cộng hoà, khi ra ứng cử thì là đảng viên Dân chủ. Bang Connecticut có Thượng nghị sĩ Joe Lieberman làm phó cho đảng viên Tổng thống Al Gore trong kì bầu cử năm 2000, sau đó không được cử tri Đảng Dân chủ để tái ứng cử thì ông đã đi sang tìm cách mời đảng viên nghị sĩ để lập và tái đắc cử.

4. Xanh hay đỏ

Năm nay, trong thời gian tranh cử sẽ có cả Đảng Dân chủ đã có hai đảng viên sáng giá là Thượng nghị sĩ Hillary Clinton và Thượng nghị sĩ Barack Obama đánh nhau tại bãi trong nhieu tháng. Thượng nghị sĩ Obama đến nay coi như sẽ được Đảng Dân chủ chính thức tiến cử vào cuộc tháng này.

Khi Thượng nghị sĩ Barack Obama, người da đen, đột nhiên sẽ phải đi bầu nhieu hơn nghị sĩ Hillary Clinton, đã có nhieu cử tri trung thành với bà cho biết là họ sẽ nhieu thuy, qua đảng họ đảng viên đến để lập là Thượng nghị sĩ John McCain. Cách đây ít lâu, một đi bầu của Thượng nghị sĩ Clinton đã nói với truy cập thông là nhieu Đảng Dân chủ chọn Thượng nghị sĩ Obama, bà ta sẽ phải bầu cho đảng viên John McCain. Thế thì ban lãnh đạo Đảng Dân chủ đã rút lui vai trò đi bầu của bà.

Hiện nay, theo kết quả của nhieu cuộc thăm dò dư luận quần chúng thì đảng viên Dân chủ Barack Obama hơn điếm đảng viên Cộng hoà John McCain. Nếu với đà này, đảng viên Obama sẽ tiến thẳng đến Bạch Cung vào tháng 11 tới đây.

Nhưng giới quan sát cũng lo ngại tình trạng xanh vớ đỏ lòng của cử tri.

Đảng Dân chủ Mỹ chọn con lừa làm biểu tượng, trong khi Cộng hoà chọn con voi. Với màu sắc, màu để tượng trưng cho Cộng hoà, màu xanh (như màu trong cờ Mỹ) là màu Dân chủ.

Trong ngày bầu cử, cử tri sẽ tự do lựa chọn theo ý nguyện của mình. Mọi chuyện có thể đi ngược, hay thay đổi trong phòng bầu cử. Cộng hoà bầu cho Dân chủ là đỏ vớ xanh lòng, còn Dân chủ mà bầu cử cho Cộng hoà thì đúng là xanh vớ đỏ lòng.

Chuyện đó chúng có liên quan gì đến quốc gia hay cộng đồng mà là quy định do chọn người lãnh đạo cho mình. Một quy định bình đẳng giữa tất cả mọi người, từ Tổng thống xuống đến người dân thì vì mọi người chỉ có một lá phiếu.